Copien

Vande vonnissen binnen der Stadt Leyden ghewezen / ende ter executie ghestelt ieghens Jacques Valmaer / Cosmo de Pescarengijs / ende Nicolas de Maulde / op maendaghe den zessentwintichsten Octobris M. D. LXXXVII.

Mitsgaders van de brieven van Perdon den Burgeren ende Innewoonderen der voorschreven Stede / by zijn Excellentie van Nassau ghegheven ende verleent.

Alzo Jacques Valmaer ghebooren van Loon in Vlaenderen/ jeghenwoordich ghevangen buyten pyne ende bande van yzere bekent heeft dat hy wesende hier in de Landen/ eñ binnen dezer Stadt mitter woon ghe- comen/omme de beschermenisse van dien te genieten tegens de Spaengiaer- den eñ hare adherenten/wezende vyanden vande Religie/ ende des ghemeene Vader- lants/eñ tot het Poort recht dezer Stede is toeghelaten / opten vierden dach deezer maent van October/hem zeluen mit zekere zyne complicen gevonden heeft ten huyze van Cosmo de Pescarenghis/ alwaer onder tpretext van dese Stadt Enghels te ma- ken/beraemt is geweest dat den Capiteyn Maulde/ wter Sluys gecomen zynde/ eñ dier tyden met zijn compagnie voetknechten hier binnen der Stadt legghende / upt crachte vande patente by hem ontfangen/ zoude de manier maken in allen schijn off hy met zijn voorschreuen compagnie upt dezer Stadt wilde vertrecken:ende dat hy 't selue doende/eene vande poorten dezer Stadt zoude inne nemen/ende alsdan inne la- ten de Compagnie vande Capiteyn heraugiere/mede upter Sluys ghecomen zynde/ eñ binnen Delff leggende/de welcke tot dien eynde patente zoude werden bestelt om- me upter Stadt Delff buyten om deser Strde te trecken. Ende alzo by middel van- de selue twee Compaignien knechten eñ hare complicen/mitsgaders den ghenen die zy tot haren aenhang beweecht hadden/ ende vorder meende te beweghen/hem zeluē Meester vande Stadt te maken/eenighe van Burgermeesteren,/ Capiteynen vande Schutterie/ende andere Officieren eñ goede Innewoonderen dezer Stede te verze- keren/eñ alsdan hare voornemen te effectueren. Dat oock hy gevangen omme mit behulp vanden voorschreuen Capiteyn Maulde eñ zyn compagnie tgunt voorschre- uen is te volbrengen/den zeluen Capiteyn ghepersuadeert heeft/ dat hy niet teghen- staende de voornoemde patentē by hem van zyne exellentie den Graue van Leycester als Gouverneur ende Capiteyn generael vande vereenichde Nederlantsche Provin- tien ontfangen/binnen dezer Stede noch zoude blyuen:Ende dat hy ghevangen met eenig(h)e zyne complicen den zelven Capiteyn Maulde/daer toe contra brieven zouden doen hebben/gelyck hy gevangen mit zyn voorschreuen mede complicen gedaen en- de gen[..]cureert heeft ghehadt. Dat daer naer hy ghevangen mit eenige andere zy- ne mede complicen opten negenden dezer maent Octobris hem ghevonden heeft ten huyse van Adolff van Meetkercken/eertijts President van Vlaenderen / alwaer by den voorschreuen gevangen ende zyn complicen beraetslaecht is / dat den voorschre- nen Capiteyn Maulde mit zyne patente hem op sanderē daechs savonts by de Ma- gistraet deser Stadt zoude vinden/ die den zeluen vertoonen / ende daer op van hem luyden asscheyt neemen zoude/ ende upt crachte van dien zoude op sanderen daechs den elfsten deser maent/smorgens ten zes uren zyn compaignie in ordre ende wapenē doen trecken langs de breede strate/in allen schyn of hy upter Stadt wilde trecken/ tot voor het Raedthuys dezer Stede:Ende daer gecomen zynde/ dat hy ghevanghen mit zyne complicen/eñ de gene die zy voorts tot haren aenhang meenden te bewegē/ de voorschreuen Soldaten zoude op houden/ ende het voorschreuen Raedthuys inne nemen:daer toe oock dassistentie vande voorschreuen compaignie zoude werden ghe- bruyct/de welcke verscheyden perzonen als voren zoude verzekeren. Ende dat hy gevangen mit zyne complicen tot volbrenginge vanden voorschreuen aenslach/zeke- re loze off velt geschrey hadden gemaect/ ende onder malcanderen ghegheuen.

Den voortghang van welcken seditieusen ende oproerigen aenslach/ in gevalle dat God almachtich upt zonderlinge genade de zelue niet en hadde verhindert/ ghestrect zoude hebben tot een groote bloetstortinge vande ghoede Burgeren ende innewoon-

deren dezer

deren dezer Stede onder malcanderen/ ende apparente ruyne ende ondergang van-
den staet/niet alleen dezer Stede/ mer ooc vanden geheelen lande van Hollant: mits
twelcken de tzelve aen de principale autheurs van dien/ ende zulx aen dezen gevangẽ
niet en behoort ongecorrieert te blyven/ mer ten exempele van alle anderen groteux
gestraft te werden. Zo ist dat de Schepenen deser Stadt Leyden / ten ouerstaen
ende by advyze vanden hoochgeboren heere/den Heere Grave Mauritz van Nassau-
wen/ghebooren Prince van Oraengien/ etc. Gouverneur ende Capiteyn Generael
ouer Hollant/ ende Zelant ende Vrieslant/ mitsgaders vande Gedeputeerden van-
den Heeren Staten van Hollant/den voornoemden gevangen gecondempneert heb-
ben/ende condempneeren den zelven mits dezẽ opter plaetse voor Sgrauensteen daer
men gewoon is ouer de boosdoenders straffe te doẽ/gerecht ende geexecuteert te wer-
den mitten zwaerde/datter de doot naer volcht/ het hooft gestelt te werden opte Zyl-
poorte dezer Stede/ende het Lichaem begraven te werden Verclarende alle zyn
ghoeden verbuert ende gheconfisqueert ten behoeve vanden Heer.

Alzo Cosmo de Pescarengys/Piedmontoys/eertyts Lombaert
off Tafelhouder binnen dezer Stadt Leyden/ ieghenwoordich ghevanghen/
buyten pyne ende banden van yzere bekent heeft/ dat hy gevangen / onder zekere be-
loften hem gedaen/aen genomen heeft in twerck te stellen zekeren aenslach/die eenige
Innewoonderen dezer Stede ende andere (meest vreemdelinghen wezende) op deeze
Stadt voorghenomen hadden: Ende dat hy gevangen tot dien eynde binnen deezer
Stadt gecomen zynde/opten vierden dezer maent aenghesproken / vermaent / ende
gepersuadeert heeft den Capiteyn Maulde/ mit zyn compaignie upter Sluyse geco-
men/binnen dezer Stadt legghende/dat hy niet ieghenstaende de patente die by hem
ontfangen waren om upter Stadt te vertrecken/ alhier blyven zoude tot vordernisse
assistentie/ende executie vanden voorschreven aenslach. Dat voorts ten zelven da-
ghe naer den middage ten huyze van hem gevanghen / conventicule daer op is ghe-
houden ende gheraemt / dat de voorschreuen Crpiteyn Maulde upt crachte vande
voornoemde patente/zoude de manier maken in alle schyn of hy met zyn voorschre-
ven compaignie wt deser stadt wilde vertrecken: ende dat hy tzelue doende/eene van
dezer Stadt poorten zoude inne nemen / ende alsdan inlaten de compaignie van Ca-
piteyn Herangiere/mede wter Sluyse gecomen zynde/ende binnen Delff legghende.
de welcke tot dien eynde patente soude werden bestelt omme wter voorschrevẽ stadt
van Delff/buyten om deser stadt te trecken: Ende alzo by middel vande zelve twee
compaignien knechten/ende huer voorschreuen complicen/mitsghaders den ghenen
die zy toe haren aenhang beweecht hadden/ ende vorder meenden te beweghen / hem
zelven Meester vande Stadt te maken/eenige vande Burgermeesteren/ Capiteynen
vande Schutterie/ende andere Officieren ende goede Innewoonderen deser Stede
te verzeeckeren/ ende alsdan haer voornemen te effectueren. Den voortghang van
welcken seditieusen ende oproerighen aenslach/ in ghevalle dat God almachtich wt
zonderlinghe ghenade de selue niet en hadde verhindert/ ghestrect zoude hebben tot
een groote bloetstortinghe vande ghoede Burgeren ende Innewoonderen dezer Ste-
de onder malcanderen/ende apparente ruyne ende onderghang vanden staet/ niet al-
leen dezer stede/ mer oock vanden geheelen Lande van Hollant: mits twelcken de
zelue aende principale authuers van dien/ ende zulx aen desen ghevangen niet en be-
hoort onge-

hoort ongecorrigeert te blyven/mer ten exempel van alle anderen grotelicks gestraft
te werden. Zo ist dat de schepenen deeser stadt Leyden/ ten ouerstaen ende by ad-
vyze vanden hooch ghebozen Heere/den Heere Graue Mauritz van Nassauwen/ ge-
bozen Prince van Orangien/ &c. Gouvernuer ende Capiteyn generael ouer Hol-
lant/Zeelant ende Vrieslant/mitsgaders vande Gedeputeerden vande Heeren Sta-
ten van Hollant/ den voorgenoemden ghevanghen gherondempneert hebben / ende
condempneren den seluen mits desen/opter plaetse voor Sgravensteen/daermen ge-
woon is ouer de boosdoenders straffe te doen/ gherecht ende gheexcuteert te werdẽ
mitten zwaerde datter die doot nae volcht / thooft ghestelt te werden opt bolwerck
voor de witte Poorte dezer Stede/ende het Lichaem begravẽ te werden. Verclaren-
de alle zyn goeden verbuert eñ gheconfisqueert ten behoeve vanden Heer.

Alzo Nicolas de Maulde ieghenwoordich ghevanghen/ buy-
ten pyne ende banden van yzere bekent heeft / dat hy ghevanghen wezende
Capiteyn van een compaignie voetknechten / ghecomen wter sluyse/ ende binnen
deser stadt ghelogeert/opten vierden dezer maent ontfangen hebbende patente van
zyne Excellentie den Graue Leycester/ Gouverneur ende Capiteyn generael vande
vereenichde Nederlantsche Provintien/ opt aenhouden van Cosmo de Pescarengys/
die hem ghevanghen met zyn compaignie zeyde tot zekeren aenslach binnen deezer
stadt te wil'en ghebruycken/naer ghelaten heeft zyne patente te obedieren / mer al-
hier ghebleven is. Ende ten zelven vierden dezer Maent naer de middaghe meede
gheweest is ten huyze vande voorschreuen Cosmo de Pescarengys in conventicule/
al waer beraemt is gheweest dat omme den voorschreven aenslach te vorderen / hy
ghevanghen de manier maken zoude in allẽ schijn of hy mit zyn voorschreven com-
paignie wt deser stadt wilde vertrecken/ende dat hy ghevanghen tselue doende/eene
vande Poorten deser stadt soude inne nemen / ende alsdan inne laten de compaignie
vanden Capiteyn Herugiere/mede wter sluys ghecomen zynde / ende binnen Delft
legghende / de welcke tot dien eynde patente zoude werden bestelt omme wter stadt
Delft/buyten om deser stede te trecken: Ende alzo by middel vande selue twe com-
paignien knechten ende hare complicen/ mitsgaders den genen die zy tot haren aen-
hang beweecht hadden/ende voorder meende te beweghen/hem seluen Meester van-
de stadt te maken / eenighe vande Burgermeesteren Capiteynen vande schutterie/
ende andere Officieren ende goede Innewoonderen dezer stede te verzekeren / ende
alsdan hare voornemen te effectueren. Dat daer naer hy ghevanghen mit eenige
andere zyne mede complicen opten negenden deser Maent Octobris hem ghevondẽ
heeft ten huyse van Adolff van Meetkercken/eertijts President van Vlaenderen/ al
waer by den voorschreuen ghevangen ende zyne complicen beraetslaecht is / dat hy
ghevanghen mit zijn voorschreuen patente hem op sanderen daechs savonts by de
Magistraet deser stadt soude vinden/ die den zelven vertonen/ende daer op van hem
luyden afscheyt nemen/ende wt crachte van dien zoude hy ghevanghen op sanderen
daechs den elfsten deser Maent smorghens ten ses uren zijn compaignie in ordre eñ
wapenen doen trecken langs de breede strate/ in allen schijn of hy ghevanghen wter
stadt wilde trecken/tot voor het Raethuys deser stede : Eñ daer gecomen zynde / dat
hy gevangẽ met zijn compaignie vande complicen des voorschreuẽ aenslachts/ zou-
de werden op ghehouden/ het Raedthuys inne ghenomen/ daer toe de assistentie van
hem gevangen eñ van zijn voorschreuen compaignie ooc zouden werden gebruyct/de

welcke verscheyden personen/als voren/zouden verzekeren. Eñ dat hy gevangen optẽ
twaelfsten deser maent/mit andere zyne mede complicẽ gewest is binnẽ deser stadt.
inde herberge daer de donder cloot uyt hangt/al waer onder andere mede op gelezẽ
werde een billet/ innehoudende die namen vande gene de hy geuangen mit zijn mede
complicen als voren/zoude verseкeren. Den voortgang van welcken seditieusen eñ
oproerigen aenslach/in geualle dat God almachtich uytsonderlinge genade de zelue
niet en hadde verhindert/ghestrect soude hebben tot een groote bloetstortigen vande
goede burgeren eñ innewoonderen deser stede onder malcanderen. eñ apparente ruy-
ne eñ ondergang vanden staet/niet alleen deser stede/mer ooc vanden geheelen Lan-
de vã Hollant. Mits twelckẽ de selue aen die principale autheurs van dien/eñ zulcx
aen desen gevangen niet en behoort ongecorrigeet te blijvẽ/ te min naer dien de voor-
schreven gevangen in desen expres voornemen heeft gehadt/omme de wapenẽ die hy
mit zijn compaignie voerende was tot cost eñ voorstant vandẽ Lande/ te gebruyckẽ
jegens de selve/eñ tot invasie eñ oppressie van dese stadt/ eñ crenckinge vanden wel-
stant/ruste eñ vrede van dien/eñ consequentelicken vanden ghemeenen Lande/mer
des te meer aen den geuangen ten exempele van allen anderen/grootelix behoort ge-
straft te werden. Zo ist dat schepenen deser stadt Leyden / ten ouerstaen eñ by ad-
vijse vanden Hoochgeboren Heere/den Heere Graue Mauritz van Nassouwen/ge-
boren Prince vã Oraengien/etc. Gouverneur eñ Capiteyn Generael ouer Hollandt/
Zeelant eñ Vrieslant/mitsgaders vande Gedeputeerden vanden Heeren staten van
Hollant/den voornoemden geuangen gecondempneert hebben/eñ condempnerẽ den
zeluẽ mits desen/opter plaetse voor sgrauen-steen/ daermen gewoon is ouer de boos-
doenders straffe te doen/gerecht eñ geexecuteert te werden mitten zwaerde / datter
de doot naer volcht/ende daer naer tlichaem mit thooft begrauen te werden. Ver-
clarende alle zijn goeden verbeurt ende geconfisqueert ten behoue vanden Heer.

Aldus gedaen eñ gewezen opten zessentwintichsten Octobris/ vijftien-hondert ze-
uenentachtich/opt verzouc/vervolch/ende de aenclachte van Fop van Bronchouen
Schout der voorschreuen Stede/by Pieter Pieter Jorisz. van Cortevel/Claes Wil-
lemsz. van Warmont/Cornelis Gerytsz. de Haas/Andries Jacobsz. Meester Franc
Duyc/Meester Izaac Nicolai/Jan Jansz. van Baersdorp / ende Jacob Allertsz. de
Haes/van weghen den voorschreuen Schout ghestelt zijnde in plaetse van Cornelis
Willemsz. botercoper/die van huys is. Ten ouerstaen eñ mit advyze van zijn voorsz.
Excellentie van Nassau/mitsgaders vanden E. Heeren Jonckheer Johan vander
Does/Heer tot Noortwijc/Cattendijc. et c. Joncheer Johan van Duvenvoorde eñ
Woude/Heer tot Warmont/Esselickerwoude/eñ Alckemade/Joncheer Willem van
Zuylen/van Nyevelt/Meester Johan vanden olden Barnevelt / Aduocaet vanden
Lande van Hollant. Adriaen van Berckenrode/Burgermeester der Stadt Haerlem
Meester Pieter vander Meer/Raedt ende Pensionarijs der Stadt van Delff/Pieter
Adriaensz. vander Werf. Pieter Oom Pietersz. van Oswegen. eñ Claes Adriaensz.
Burgermeesteren der Stadt Leyden/D. Nicasiuij Silla/Raedt eñ Pensionarijs der
Stadt van Amstelredamme/Cornelis Pietersz. Vroesen/ Burghermeester/ ende D.
Helias vandẽ Oldenbarneuelt/Raedt eñ Pensionarijs der Stadt vã Rotterdamme/
als Ghecommitteerden vanden Heeren Staten slandts van Hollandt.

Welcke voorgaende vonnissen ten dage ende Jare voorzept/ in jegenwoordichept
vanden voorschreuen Schout/Schepenen eñ Ghecommitteerden/ voor-gelesen zijn-
de eerst den geuangenen respectiuelicken/ende daer naer de gemeente in grooter me-
nichte om Sgrauen-steen vergadert wesende: zijn ten zeluen daghe openbaerlijcken
ter executie ghestelt.

In kennisse van my
J. van Hout.

AUritz gheboren Prince van Oraengien/Graue
van Nassou/Catzenellebogen/Diest/Vianden/etc. Marquis
vander Veer eñ Vlissinghen/etc. Gouverneur ende Capiteyn
Generael ouer Hollant/Zeelant eñ/ Vrieslandt/ eñ Admirael
vander Zee. Doen te weten dat alzo onlangs geleden binnen
dezer Stadt Leydẽ zekere moyterye/oproerte eñ seditie voor=
genomen is geweest by eenighe uytheemsche: Den voortgang
vande welcke veroorsaeckt zoude hebben verscheyden incon=
venienten/tot naerdeel vandẽ staet dezer Landen/byzonder deser voorschreuen Ste=
de/eñ apparentelicken een groote bloetstortinge vande innegezetenen van dien. Ende
wy geinformeert zijn dat verscheyden goede burgeren eñ innewoonderen by sinistre
practijcken/eñ verscheyden persuasien verleyt eñ geabuzeert zijn omme daer aen die
hand te houden:eñ dat dezelue/of door mis-verstant tzelve toe-gestaen/of t'zelue afge-
slagen hebbende/by simpelheyt naer gelaten hebben de Magistraet dezer Stede an
te geuen. Ende al ist zo dat naer rigeur van rechten/alle die gene die vande voorschre=
ven oproerten/seditie/eñ moyterye eenige kennisse hebben gehadt/eñ die selue niet tij=
telic aende Magistraten geopenbaert hebben/strafbaer zijn. Zo ist nochtans dat wy
ter ernstiger requisitie ende begeerte van Burgermeesteren eñ Regeerders der voor=
schreuen Stede/voor haer burgeren eñ Innewoonderen aen ons intercederende/ by
advijse vande Gedeputeerde vande Staten van Hollant/mitsgaders vande Schout
eñ Schepenen dezer Stadt/niet meer voor oogen hebbende als de behoudenisse van=
de welstant/rusten eenicheyt vande landen/eñ de Stedẽ van onzen Gouvernemente/
mitsgaders de innegezetenen van dien/uyt zonderlinge gratie geperdonneert eñ quijt
geschouden hebben perdonnerẽ eñ quijtschelden mits-dezen alle tgunt by de voorzey=
de burgeren eñ Innewoonderen/de voorschreuẽ sake aengaende/eenichsins mis daen
is. Impouerende daer op den Schout deser Stadt Leyden / eñ allen anderen Justi=
cieren eñ Officieren een zwijgen eñ silentium/ ten ware eenige van hem-luyden / hem
naermaels met oproerieheden/moyteryen oft seditien weder bemoeyden. Zonder dat
nochtans deze gratie zullen ghenieten Cristiaen vande Wouwere/Adolff van Meet=
kercken/eertijts President van Vlaenderen/Hobben Florisz. Henric van Zoest. Ge=
rijt Jansz. du Bijn/Jan Cabbeliau/Guillame vander Wege/D. Adriaen Sarauia/
nochte andere/de gene die optẽ vierden deser maent naer middage haer conuenticule
gehoudẽ hebben ten huyze van Cosimo de Pescarengijs/opte beraminge vanden aen=
slach dier tijden voor handen wesende. Als ooc van gelijcken de gene die op Vrydaghe
den negensten deser maent smorgens/gelijcke conuenticulen gehouden hebbẽ ten huy=
se vande voornoemde van Meetkercken/ouer tbesluyt eñ executie vanden voorschre=
uen aenslach. Aldus gedaen binnen der Stadt Leyden/ onder onse hant eñ zegel/optẽ
vijfentwintichsten Octobris/vijftien-honder zeuentachtich / Stylo nouo. Onder de
[illegible] was gheteeckent Maurice de Nassau. Eñ opte plijcke stont gheschreuen/By
[illegible] Genadigen Heere/eñ geteyckent Milander. Wesende de voorz. brieue bezegelt
[illegible]el van zijn Excellentie in rooden wassche aen double franchijnen staerten
[illegible]nde.

[illegible] schreuen brieuen van Pardon zijn op huyden den zessentwintichste Octo=
[illegible] hondert zeuenentachtich na voorgaende clocke geslach binnẽ dezer stadt
[illegible] den volcke/tot dien eynde vergadert zijnde/ van het Raedthuys af ghe=
[illegible] antie eñ in jegenwoordicheyt vā Schout/ Burgermeesterẽ eñ Sche=
Stede/mitsgaders vande Ghecommitteerden der Heeren Staten

By my I. van Hout.

welcke vers...

Z
H
zel
do
de
cla
uen
Sch
Tem
Dy
Has
Will
Erec
Doc
Wou
Tuyl
Land
Meesl
Adria
Birge
Stadt
Helias
als Gh
Welc
banden
de eerst
nichte o
ter execu

